

กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร

Strategies for Promoting Public Participation Affecting Local Development of

Local Administrative Organizations in Phichit Province

พชรดนัย วัชรธนพัฒน์ธาดา*

Pacharadanai Watcharathanapattada

สุภัทธานีย์ ขุนสิงห์สกุล**

Supattanee Kunsingsakun

Received : November 6, 2025

Revised : February 9, 2026

Accepted : February 11, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและระดับการพัฒนาท้องถิ่น (2) เปรียบเทียบกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ. 2567-2568 จำนวน 400 คน ได้มาจากการสุ่มแบบสัดส่วนอย่างบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ .84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .812 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและระดับการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และ 3) กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ทั้งในภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รวมอยู่ในระดับสูง ($r = .77$) แสดงให้เห็นว่าเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

*อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

Lecturer in Faculty of Public Administration, Phitsanulok University(Corresponding Author)

e-mail: nine9dd@gmail.com

**อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Lecturer in Public Administration Program Department of Public Administration Phetchabun Rajabhat University

ให้ความสำคัญกับการดำเนินกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น ระดับการพัฒนาท้องถิ่นจะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดว่ากลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : กลยุทธ์ / การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน / การพัฒนาท้องถิ่น /
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ABSTRACT

This research aimed to (1) examine the levels of strategies for promoting public participation and local development, (2) compare strategies for promoting public participation affecting local development classified by personal factors, and (3) analyze the relationship between strategies for promoting public participation and local development of local administrative organizations in Phichit Province. The sample consisted of 400 eligible voters of local administrative organizations in Phichit Province during 2024-2025, selected through proportional accidental sampling. The research instrument was a questionnaire that was validated by experts, with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of .84 and an overall reliability coefficient of .812. Data were analyzed using mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and Pearson's correlation coefficient. The findings revealed that: 1) the overall levels of strategies for promoting public participation and local development were high; 2) differences in strategies for promoting public participation were found among respondents of different age groups; and 3) strategies for promoting public participation were positively correlated with local development of local administrative organizations in Phichit Province, both overall and by dimension, at the .01 level of statistical significance, with a high correlation coefficient ($r = .77$). These results indicate that greater emphasis on strategies for promoting public participation by local administrative organizations leads to higher levels of local development, supporting the second research hypothesis.

Keywords : Strategies / Public Participation / Local Development /
Local Administrative Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนและรับผิดชอบในด้านการพัฒนาในระดับท้องถิ่น การสร้างกลยุทธ์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและเสริมสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือ สิ่งแวดล้อม (Puangngam, 2021) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความสนใจจากนักวิจัยและนักพัฒนาในหลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากการพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต้องอาศัยการร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมจากประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ไม่เพียงแต่จะทำให้โครงการต่างๆ ประสบผลสำเร็จ แต่ยังช่วยให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการและร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น แนวคิดที่สำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก โดยเน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจและการทำงานร่วมกันในชุมชน เพื่อให้การพัฒนาเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงในระยะยาว (Phumiwat, 2020) แนวคิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม (Participatory Development) เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ในท้องถิ่น โดยการนำเสนอนโยบายการพัฒนาในรูปแบบที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) การพัฒนาท้องถิ่นต้องมุ่งสู่การสร้าง ความยั่งยืนในทุกด้าน โดยการพัฒนาท้องถิ่นต้องการการมีส่วนร่วมจากประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ การวางแผน ร่วมดำเนินการและการตรวจสอบผลลัพธ์ (Burikul, 2021) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาในท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการเสริมสร้างกลยุทธ์ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลโครงการเป็นสิ่งจำเป็น การศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ให้แนวทางและแนวคิดที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Secretariat of the House of Representatives, 2022)

การสร้างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยต้องมีการสร้างช่องทางที่เหมาะสม การฝึกอบรมประชาชน และเจ้าหน้าที่ อปท. รวมถึงการเสริมสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในทุกระดับ การนำกลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพมาใช้ จะส่งผลดีทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในการเสริมสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน (Secretariat of the House of Representatives, 2022) การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา จะทำให้พวกเขารู้สึกเป็นเจ้าของ ส่งผลให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาโครงการ ซึ่งเป็นการสร้างความยั่งยืนในระยะยาวและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ (Department of Local Administration, 2022) การสร้างกลยุทธ์ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนา การจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาศักยภาพของประชาชน

จะทำให้เกิดความร่วมมือที่ยั่งยืนในระยะยาว (King Prajadhipok's Institute, 2022) การสร้างกลยุทธิ์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร จึงเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและเสริมสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา โดยต้องมุ่งเน้นที่การให้ข้อมูลที่ชัดเจน โปร่งใส การเสริมสร้างทักษะและการฝึกอบรม การสร้างช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้าง และการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิจิตรยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมที่ยังจำกัดอยู่ในบางกลุ่ม ขาดความต่อเนื่อง และยังไม่ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการพัฒนา เช่น การร่วมวางแผน การตัดสินใจ และการติดตามตรวจสอบ ส่งผลให้การพัฒนาท้องถิ่นบางด้านไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน อีกทั้งยังสะท้อนถึงข้อจำกัดด้านกลไกและกลยุทธิ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การศึกษากลยุทธิ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริบทของจังหวัดพิจิตรจึงมีความจำเป็น เพื่อให้ได้แนวทางเชิงประจักษ์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (Phichit Provincial Election Commission Office, 2024)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธิ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร เพื่อให้เข้าใจแนวทางการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนานโยบายและกลยุทธิ์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับกลยุทธิ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับของการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร
2. เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธิ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ และรายได้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกลยุทธิ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร

สมมุติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้มีความคิดเห็นต่อกลยุทธิ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรแตกต่างกัน
2. กลยุทธิ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี 2567-2568 อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร จำนวน 525,237 คน (Phichit Provincial Election Commission Office, 2024)

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี 2566 อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamane (1973) ได้จำนวน 400 คน นำมาคำนวณสัดส่วนในแต่ละอำเภอ แล้วใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากประชาชนที่มารับบริการ ณ ที่ว่าการอำเภอในแต่ละอำเภอของจังหวัดพิจิตร ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2567 - ตุลาคม 2568 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. อำเภอเมืองพิจิตร	107,150	82
2. อำเภอสามง่าม	41,422	32
3. อำเภอลำดวน	30,844	23
4. อำเภอตะพานหิน	64,462	49
5. อำเภอทับคล้อ	41,941	32
6. อำเภอดงเจริญ	19,283	15
7. อำเภอวังทรายพูน	23,948	18
8. อำเภอสามง่าม	23,074	18
9. อำเภอโพทะเล	57,784	44
10. อำเภอปางศิลาทอง	43,696	33
11. อำเภอเนินขาม	28,705	22
12. อำเภอพิบูลย์รักษ์	43,018	33
รวม	525,237	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุและรายได้ ลักษณะของคำถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Cheek List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 7 ด้านๆ ละ 5 ข้อ ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนักรู้ (Awareness Building) 2) การสร้างพื้นที่สำหรับการมีส่วนร่วม (Creating Participatory Platforms) 3) การพัฒนาศักยภาพประชาชน (Capacity Building) 4) การส่งเสริมความโปร่งใสและความไว้วางใจ (Promoting Transparency and Trust) 5) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการมีส่วนร่วม (Utilizing Technology) 6) การกระตุ้นแรงจูงใจ (Motivation and Incentivization) และ 7) การสร้างความยั่งยืน (Ensuring Sustainability) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Ration Scales) 5 ระดับ (Srisa-ard, 2017)

5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มาก

3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง น้อย

1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร แบ่งออกเป็น 4 ด้านๆ ละ 5 ข้อ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Development) 2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอาชีพ (Economic and Occupational Development) 3) การพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (Social and Quality of Life Development) และ 4) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (Environmental and Natural Resource Development) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Ration Scales) 5 ระดับ

การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และข้อบกพร่องของข้อคำถาม จำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำมาประมวลความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ได้รับ การพิจารณาแบบสอบถามเป็นรายข้อแล้ว นำมาปรับปรุงให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ คำนวณค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง (Index of Concordance: IOC) ในการยอมรับจะต้องไม่ต่ำกว่า .67 (Srisa-ard, 2017) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .84 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทำการทดสอบวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient: α) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .812 ถือว่าเป็นค่าความเที่ยงที่ได้ (Srisa-ard, 2017) สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยแบ่งลักษณะข้อมูลเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจากการศึกษาที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยแล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ขอความร่วมมือไปยังที่ว่าการอำเภอในเขตจังหวัดพิจิตร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1.3 ทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างตอบโดยตรงและให้กลุ่มตัวอย่างตอบและส่งกลับคืน ส่วนวิธีการสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

1.4 รวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้ว ทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าจากตำราที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ข้อมูลจากเว็บไซต์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและใช้อ้างอิงในการเขียนรายงานผลการวิจัยในครั้งนี้

เกณฑ์การแปลผล

1. คะแนนที่ได้รับจะนำมาวิเคราะห์และแปลผลของค่าเฉลี่ยตามระดับความสำคัญโดยมีเกณฑ์ให้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้ (Srisa-ard, 2017)

สูตร = $\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$

ได้อันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.80

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด

2. เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่า (r) ใช้เกณฑ์ดังนี้ (Srisa-ard, 2017)

(r) 0.00-0.30 มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก (Negligible)

(r) 0.31-0.50 มีความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระดับต่ำ (Low)

(r) 0.51-0.70 มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง (Moderate)

(r) 0.71-0.90 มีความสัมพันธ์ระดับมาก (High)

(r) 0.91-1.00 มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก (Very high)

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์เปรียบเทียบสมมติฐาน จำแนกตาม เพศ อายุและรายได้ สามารถจำแนกได้ดังนี้ กรณีเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ใช้สถิติการทดสอบค่าที (T-test) และกรณีเปรียบเทียบมากกว่า

2 กลุ่ม ได้แก่ อายุและรายได้ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และในกรณีที่พบความแตกต่างกัน จะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD (Least Significant Difference) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และระดับของการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร แสดงดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมและรายด้าน

กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร (รายด้าน)	$\bar{X}$	SD	การแปลผล	ลำดับที่
1. การสร้างความตระหนักรู้	3.87	.43	มาก	3
2. การสร้างพื้นที่สำหรับการมีส่วนร่วม	3.49	.39	มาก	5
3. การพัฒนาศักยภาพประชาชน	4.26	.32	มากที่สุด	1
4. การส่งเสริมความโปร่งใสและความไว้วางใจ	3.46	.41	มาก	6
5. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการมีส่วนร่วม	3.43	.31	มาก	7
6. การกระตุ้นแรงจูงใจ	3.56	.30	มาก	4
7. การสร้างความยั่งยืน	4.22	.30	มากที่สุด	2
Total	3.89	.39	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือด้านการพัฒนาศักยภาพประชาชน และด้านการสร้างความยั่งยืน อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือด้านการสร้างความตระหนักรู้ ด้านการกระตุ้นแรงจูงใจ ด้านการสร้างพื้นที่สำหรับการมีส่วนร่วม ด้านการส่งเสริมความโปร่งใสและความไว้วางใจ และด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร (รายด้าน)	$\bar{X}$	SD	การแปลผล	ลำดับที่
1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	3.97	.32	มาก	3
2. การพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ	4.12	.33	มาก	2
3. การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต	4.45	.36	มากที่สุด	1
4. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	3.49	.41	มาก	4
Total	3.99	.34	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านการพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุและรายได้ แสดงดังตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร จำแนกตามเพศ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	t	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	398	—	—	.011	.28
ภายในกลุ่ม	389.2	—	—		

จากตารางที่ 4 พบว่าประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	.76	.21	4.25	.00*
ภายในกลุ่ม	383	16.02	.05		
รวม	387	16.78			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference Test) แสดงดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยของกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร จำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	$\bar{X}$	18-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	60 ปีขึ้นไป
		3.43	3.78	3.89	4.23	4.26
18-30 ปี	3.43	-	.006	.060	.061	.134*
31-40 ปี	3.78	-	-	.064	.052	.144*
41-50 ปี	3.89	-	-	-	.004	.052
51-60 ปี	4.23	-	-	-	-	.054
60 ปีขึ้นไป	4.26	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีอายุต่างกันมีกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร แตกต่างกัน 2 คู่ คือคู่ที่ 1 อายุ 18-30 ปี กับ 60 ปีขึ้นไป คู่ที่ 2 อายุ 31-40 ปี กับอายุ 60 ปีขึ้นไป สรุปได้ว่าประชาชนอายุ 60 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร แตกต่างจากประชาชนอายุ 18-30 ปี และ 31-40 ปี โดยประชาชนอายุ 60 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มากกว่าอายุ 31-40 ปี และ 18-30 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	.36	.16	2.43	.06
ภายในกลุ่ม	381	17.62	.05		

จากตารางที่ 7 พบว่าประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร แสดงดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร

ตัวแปร	D1 การพัฒนา ด้าน โครงสร้าง พื้นฐาน	D2 การพัฒนา ด้าน เศรษฐกิจ และอาชีพ	D3 การพัฒนา ด้านสังคม และคุณภาพ ชีวิต	D4 การพัฒนาด้าน สิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ	รวม (D _{tt})
S1 การสร้างความตระหนักรู้	.78**	.86**	.82**	.80**	.81**
S2 การสร้างพื้นที่สำหรับการมีส่วนร่วม	.87**	.74**	.83**	.76**	.78**
S3 การพัฒนาศักยภาพประชาชน	.84**	.85**	.87**	.81**	.81**
S4 การส่งเสริมความโปร่งใสและความไว้วางใจ	.78**	.86**	.88**	.744**	.83**
S5 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการมีส่วนร่วม	.81**	.72**	.74**	.76**	.74**
S6 การกระตุ้นแรงจูงใจ	.76**	.72**	.74**	.75**	.74**
S7 การสร้างความยั่งยืน	.78**	.76**	.78**	.77**	.75**
รวม (S _{tt})	.78**	.81**	.85**	.75**	.77**

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 8 พบว่ากลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ทั้งในภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รวมอยู่ในระดับสูง ($r = .77$) แสดงให้เห็นว่าเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการดำเนินกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น ระดับการพัฒนาท้องถิ่นจะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดว่ากลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาทักษะและความรู้ของประชาชน ทั้งการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรในชุมชน การพัฒนาความรู้ด้านกฎหมายท้องถิ่นหรือการสร้างความรู้ความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม โดยการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความพร้อมของประชาชนในชุมชนการพัฒนาศักยภาพตนเอง ออกแบบกิจกรรมที่ตรงกับบริบทของชุมชน มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน การอำนวยความสะดวกในการบริการ มีการกระตุ้นโดยผู้นำชุมชน การสร้างความไว้วางใจกับประชาชน มีการจูงใจด้วยรางวัลตอบแทน และการให้อิสระในการดำเนินงาน ก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับคำกล่าวของ Bangkok Ratchasima Institute (n.d.) เกี่ยวกับทฤษฎีระบบ (System Theory) การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ใหญ่ขึ้น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำงานร่วมกับประชาชน องค์กรในชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมสามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน และยังสอดคล้องกับ Ara et al. (2024) วิจัยเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาประเทศบังกลาเทศพบว่าการพัฒนากลยุทธ์เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนอยู่ในระดับมากในด้านการพัฒนาศักยภาพประชาชน และด้านการสร้างความยั่งยืนเช่นกัน

2. ระดับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมในชุมชน ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน ส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพและยั่งยืน มีการพัฒนาผู้นำและศักยภาพของชุมชน ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีงบประมาณและการจัดการที่ดีในการดำเนินโครงการต่างๆ มีการสร้างความตระหนักและการเสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชน มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาด้านเศรษฐกิจและอาชีพ พัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต และพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติทำให้การพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phajareern and Jaiphet (2022) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน ทั้งบทบาทในการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนา บทบาทในการร่วมดำเนินงาน บทบาทในการติดตามและตรวจสอบ และบทบาทในการสนับสนุนทรัพยากร และสอดคล้องกับแนวคิดของ Department of Local Administration (2022) ถึงแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. อย่างยั่งยืนคือการเน้นการพัฒนาที่สมดุลใน 4 มิติหลัก ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน ประชาชน และองค์กรในชุมชน เพื่อสร้างความยั่งยืนและตอบสนองต่อโจทย์ความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ผ่านการมีส่วนร่วม การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการดำเนินงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Phumiwat (2020) กล่าวว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นในประเทศไทยมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้มแข็งและยั่งยืนในทุกมิติ โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ผลานความร่วมมือจากทุก ภาคส่วน และขับเคลื่อนผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างชุมชนที่มั่นคงและตอบสนองต่อเป้าหมายการ พัฒนาประเทศ

กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ พบว่าประชาชนที่อายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน โดยประชาชนอายุ 60 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มากกว่าอายุ 31-40 ปี และ 18-30 ปี อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์ชีวิตและความผูกพันกับชุมชนของคนวัย 60 ปีขึ้นไปมีความรู้และความผูกพันกับท้องถิ่นทำให้มีแรงจูงใจในการพัฒนาชุมชน มีเวลาเวลาและความพร้อม ในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนเพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่เกษียณแล้ว มีความตระหนักในบทบาทสังคมในการพัฒนา ท้องถิ่นเพื่อส่งต่อให้รุ่นต่อไป มีเครือข่ายในชุมชนและที่สำคัญมีความต้องการสร้างคุณค่าในชีวิต ผู้สูงอายุรู้สึกว่ ตนเองยังมีคุณค่าและบทบาทสำคัญในสังคมซึ่งการขาดเวลาและความสนใจในกิจกรรมท้องถิ่นของกลุ่มอายุ 18-30 ปี และ 31-40 ปี ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของพวกเขาน้อยกว่ากลุ่มผู้สูงอายุ สอดคล้องกับ Rietbergen-McCracken and Abaza (2020) ในหนังสือที่ศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งพบว่า ผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอายุน้อย เพราะมีประสบการณ์และ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และสอดคล้องกับ Karmysov et al. (2022) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ ผู้สูงอายุและเยาวชนในการพัฒนาชุมชน พบว่าผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากกว่ากลุ่มเยาวชนหรือ วัยทำงานเนื่องจากความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนในชุมชนและเวลาร่วมหลังการเกษียณ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นสามารถสร้างผลกระทบต่องานสังคมได้เป็นอย่างดี

3. กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ทั้งในภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมี ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รอมอยอยู่ในระดับสูง ($r = .77$) แสดงให้เห็นว่าเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ ความสำคัญกับการดำเนินกลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น ระดับการพัฒนาท้องถิ่น จะเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดว่ากลยุทธ์

ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะการพัฒนาในด้านสังคมและคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือความเชื่อมโยงกับคุณภาพชีวิตและความสุข การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและส่งผลต่อการพัฒนา การสร้างความตระหนักช่วยเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาสังคม การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและอาชีพเมื่อประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน จะช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้และอาชีพใหม่ๆ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาเกษตรกรรมและธุรกิจชุมชน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม ทำให้กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์สูงกับการพัฒนาในทุกด้าน เนื่องจากการมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของและการมีส่วนร่วมในความสำเร็จของชุมชน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านสังคมและคุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความเป็นอยู่และความสุขของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chisika and Yeom (2024) ศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยพบว่ากลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับ Ara et al. (2024) ศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาประเทศบังกลาเทศ พบว่ากลยุทธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ พัฒนาส่งผลต่อการพัฒนาในทุกด้านทั้งเศรษฐกิจและสังคม และยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วม (Participatory Governance Theory) ของ Gaventa (2006) ทฤษฎีนี้เน้นการบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายของรัฐบาลท้องถิ่น เพื่อให้แน่ใจว่าการพัฒนาท้องถิ่นตอบสนองต่อ ความต้องการของชุมชนและเป็นการพัฒนาในลักษณะร่วมมือกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาศักยภาพประชาชนและการสร้างความยั่งยืน ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพประชาชน

1.1.1 การฝึกอบรมและพัฒนา ควรจัดกิจกรรมฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ให้กับประชาชนในด้านต่างๆ เช่น การบริหารจัดการทรัพยากร และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.2 สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างประชาชนในระดับต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ สามารถเรียนรู้จากกันและกัน

1.1.3 การสร้างความตระหนักรู้ ควรจัดกิจกรรมสร้างการรับรู้ในระดับชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น เช่น การประชุมชุมชนหรือการจัดเวทีเสวนา

1.2 ส่งเสริมการสร้างที่ยั่งยืน

1.2.1 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เช่น การรณรงค์การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2 การสร้างกลไกการประเมินผลที่ยั่งยืน พัฒนาและติดตามผลการพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้เครื่องมือการประเมินผลที่สามารถสะท้อนความยั่งยืนของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างชัดเจน

1.2.3 การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจท้องถิ่นโดยให้ประชาชนมีบทบาทในการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจท้องถิ่น เช่น การพัฒนาการเกษตรกรรมท้องถิ่น

2. การพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านการพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1.1 เสริมสร้างโครงสร้างสังคมที่แข็งแกร่ง ควรเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับชุมชน เช่น การสร้างกิจกรรมเพื่อความสัมพันธ์ในชุมชน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับสังคมท้องถิ่น

2.1.2 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับประชาชน สนับสนุนโครงการที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพชุมชน เช่น การรณรงค์เกี่ยวกับการป้องกันโรคเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน การปรับปรุงที่อยู่อาศัยและโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การปรับปรุงถนน ระบบน้ำประปาเพื่อสุขอนามัยที่ดีของประชาชน

2.1.3 การเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะในด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา หรือวัฒนธรรม ที่อาจมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ อปท.

2. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกลยุทธ์การมีส่วนร่วมที่ใช้ในการพัฒนาและเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่ได้ เช่น การลดปัญหาความยากจน การปรับปรุงคุณภาพชีวิต หรือการส่งเสริมความยั่งยืน

3. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิตในท้องถิ่น

References

- Ara, E., Seddiki, M. A., Basit, A., and Khanam, R. (2024). *Enhancing community participation in local development projects: The Bangladesh context. European Scientific Journal (ESJ)*, 20(19), 84-109. <https://doi.org/10.19044/esj.2024.v20n19p84>
- Bangkok Ratchasima Institute. (n.d.). People's participation in local administrative organisations. Retrieved from <https://bri.mcu.ac.th/con/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=1367> [In Thai].
- Burikul, T. (2021). *Provincial participatory governance system: How to make it a reality*. King Prajadhipok's Institute.
- Chisika, S., and Yeom, Y. (2024). Enhancing citizen participation in local development planning. *Visions for Sustainability*, 21, 233-257. Retrieved from <https://ojs.unito.it/index.php/visions/article/download/9394/8514>
- Department of Local Administration. (2022). *Guidelines for sustainable local development*. Ministry of Interior. [In Thai]
- Gaventa, J. (2006). Finding the spaces for change: A power analysis. *IDS Bulletin*, 37(6), 23-33. https://www.powercube.net/wp-content/uploads/2009/12/finding_spaces_for_change.pdf
- Karmysov, S., Ruseckaite, O., and García Marquez, R. (2022). Engaging senior citizens and youth in community development. *Tiltai-Journal of Social Sciences*, 86(1), 57-76. <https://doi.org/10.15181/tbb.v86i1.2260>
- King Prajadhipok's Institute. (2022). *Public participation in local development in Thailand*. Retrieved June 30, 2024, from <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?> [In Thai].
- Phajarern, W., and Jaiphet, C. (2022). Public participation in organizing community forums for developing the development plan of Donkaew Subdistrict Administrative Organization, Mae Rim District, Chiang Mai Province. *Santiparp Paritat Journal*, 3(1), 1-11. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/JPP/article/view/381> [In Thai].
- Phichit Provincial Election Commission Office. (2024). *Voter List for the 2024 General Election of Members of Parliament, Phichit Province*. Retrieved August 22, 2024, from <https://www.ect.go.th/th/phichit/main> [In Thai].
- Phumiwat, S. (2020). *Local development strategies in the context of Thailand*. Thailand Research Fund (TRF). [In Thai]
- Puangngam, K. (2021). *Community and local self-management*. Pimdee Printing. [In Thai]

- Rietbergen-McCracken, J., and Abaza, H. (2020). *Community-based development: An overview*. The World Bank. S. Charoen Printing. [In Thai]
- Secretariat of the House of Representatives. (2022). *Public participation*. Public Relations Office, Secretariat of the House of Representatives. [In Thai]
- Srisa-ard, B. (2017). *Introduction to research* (10th ed.). Suviriyasarn Publishing. [In Thai]
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper and Row Publications.